

**Застосування мультимедійних систем як
засобів інтерактивного навчання.**

Розробка та апробація

навчальних курсів з
критичного оцінювання
ресурсів Інтернету

Інститут інформаційних технологій та
засобів навчання АПН України

26 березня 2009р.

Дементієвська Н.П,
науковий співробітник

-
- **Загальна тема дослідження:** Методика застосування мультимедійних систем як засобів інтерактивного навчання. (ДР № 0106U000755)
-

- **Індивідуальна тема:** Експериментальна апробація запровадження методики створення та застосування мультимедійних засобів навчання, організації проектної діяльності учнів з використанням ІКТ в мережі пілотних загальноосвітніх навчальних закладів України.

- **Термін виконання** теми:

Початок 01.01.2006 р. **Кінець** 31.12.2008 р.

Характер дослідження: прикладне

Мета дослідження: розробити окремі компоненти методики підготовки вчителів-предметників до впровадження мультимедійних засобів навчання в навчальний процес загальноосвітньої середньої школи.

Завдання дослідження:

- Вивчення та аналіз психолого-педагогічної літератури з проблеми дослідження.
- Організація та проведення телекомунікаційного проекту з використанням мультимедійних засобів;
- Проведення дослідження з використанням комп'ютерної мережі Інтернет.
- Обробка, аналіз та інтерпретація результатів експериментальних досліджень.
- Проведення апробацій тренінгів та курсів

Завдання дослідження :

- Визначення дидактичних основ використання освітніх можливостей мультимедійних засобів навчання зокрема (презентацій, веб-сайтів, соціальних сервісів Веб2.0).
- Розробка методичних рекомендацій щодо використання електронних публікацій в навчальному процесі.
- Розробка та апробація методичних рекомендацій щодо впровадження інтерактивних методик використання мультимедійних засобів навчання в систему підвищення кваліфікації вчителів
- Розробка та апробація навчальних курсів з критичного оцінювання ресурсів Інтернету для вчителів та працівників системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників

Частина II.

- Розробка та апробація методичних рекомендацій щодо **впровадження інтерактивних методик** використання мультимедійних засобів навчання в систему підвищення кваліфікації вчителів
- Розробка та апробація навчальних **курсів з критичного оцінювання ресурсів Інтернету** для вчителів та працівників системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників

Основні питання (Актуальність):

Чи вільні ми в прийнятті рішень? Хто і як впливає на нашу думку?

- *Чи можна опиратися маніпуляціям та не бути ошуканими?*
- Як навчитися самому і навчати інших відрізнити достовірну інформацію від пропаганди?
- *Як можна подолати невідповідність між вимогам Державних стандартів з формування КМ і відсутністю критеріїв, методичних рекомендацій, засобів оцінювання рівня його сформованості?*

**Чи може Інтернет,
"середньовічний ярмарок
невідфільтрованих
посилань",
допомогти нам розвивати
критичне мислення
та бути вільними від
маніпуляцій?**

Чарльз Темпл

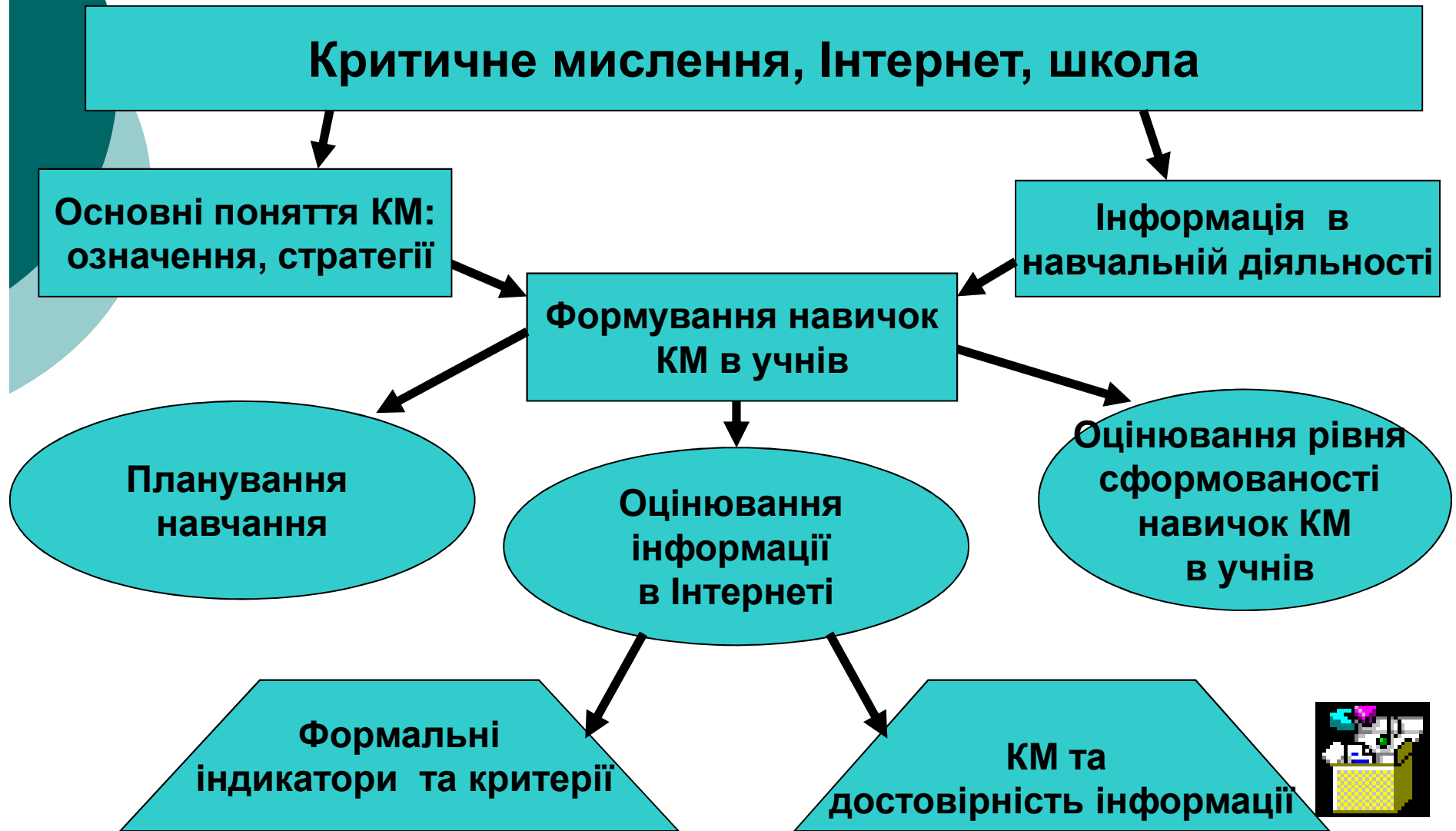
Формування критичного мислення при оцінюванні ресурсів Інтернету

25!

Систематизований теоретичний матеріал щодо:

- сутності та основних стратегій розвитку критичного мислення згідно вимог Державних стандартів та ключових компетенцій;
- специфіки застосування основних технік пропаганди, які використовуються в Інтернеті ;
- специфіки застосування формальних індикаторів достовірності інформації на веб-сторінках;
- алгоритму застосування стратегій критичного мислення при роботі з ресурсами Інтернету;
- алгоритму побудови плану формування критичного мислення при викладанні окремих предметів, враховуючи вікові особливості учнів;
- сутності основних напрямків розвитку теорії оцінювання вмінь учнів та рівня розвитку мислення;
- алгоритму побудови форм оцінювання рівня сформованості в учнів критичного мислення.

Основні змістовні блоки

графвіз"КМ і
Інтернет"

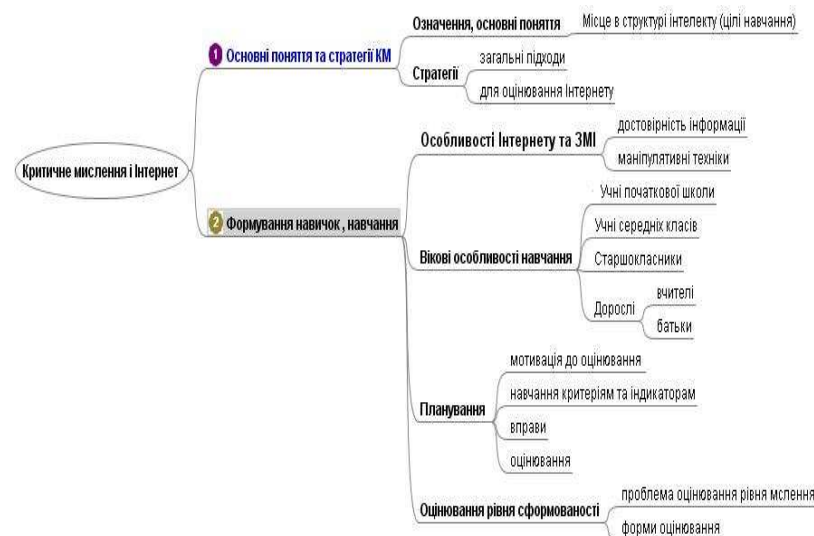

- Визначені та систематизовані формальні індикатори та критерії достовірності інформації, розміщеної на веб-сайтах індикатори
- Розроблені окремі компоненти методики формування КМ в учнів початкової школи, середніх класів, старшокласників, вчителів (Планування навчальної діяльності, пов'язаної з формуванням навичок критичного мислення в класі на конкретному предметі; Стратегії КМ для роботи з Інтернетом; Оцінювання знань та умінь учнів та рівня сформованості навичок критичного мислення)

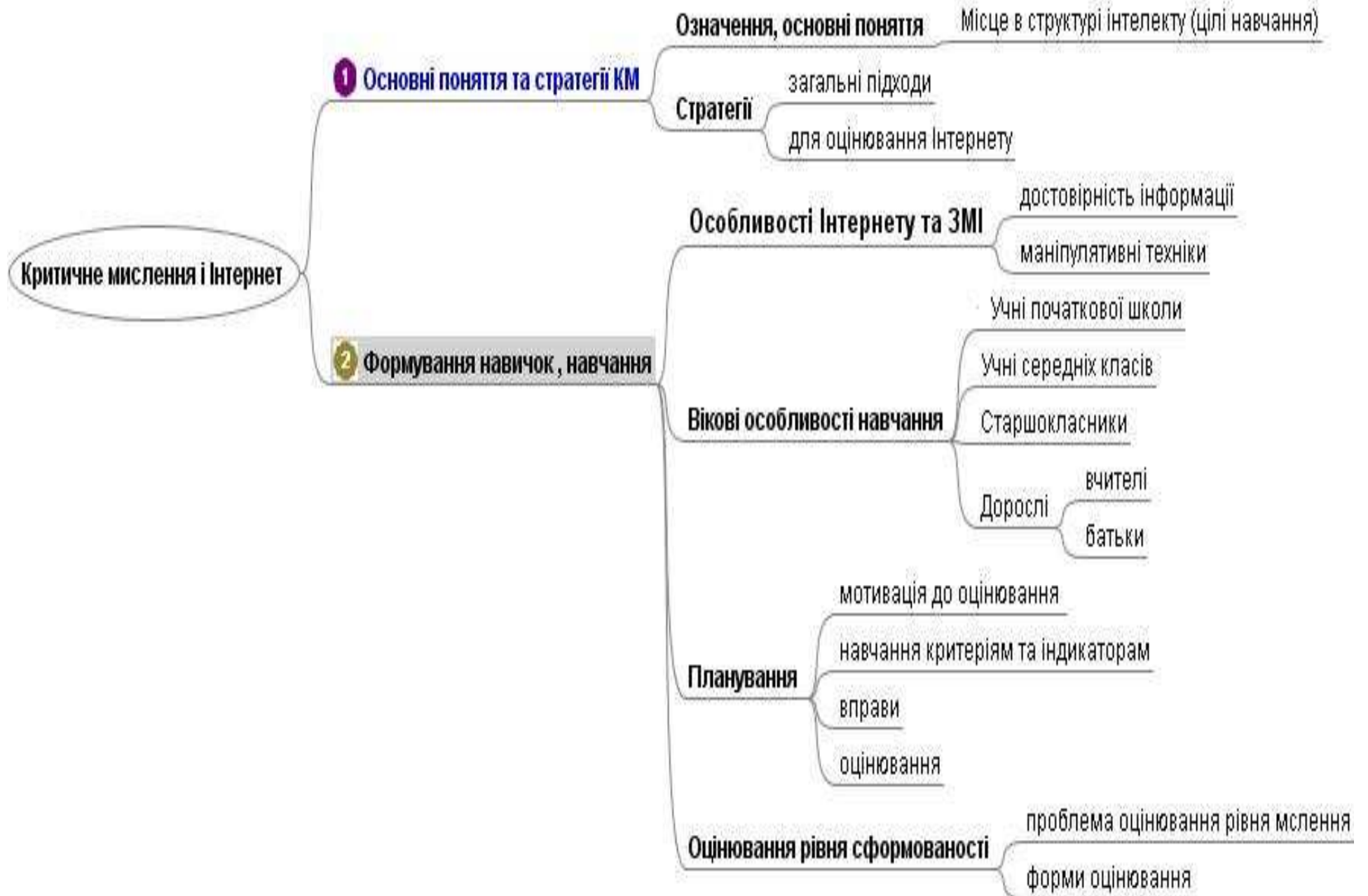
- Розроблені Форми для оцінювання веб-сайтів та форми оцінювання рівня сформованості критичного мислення учнів

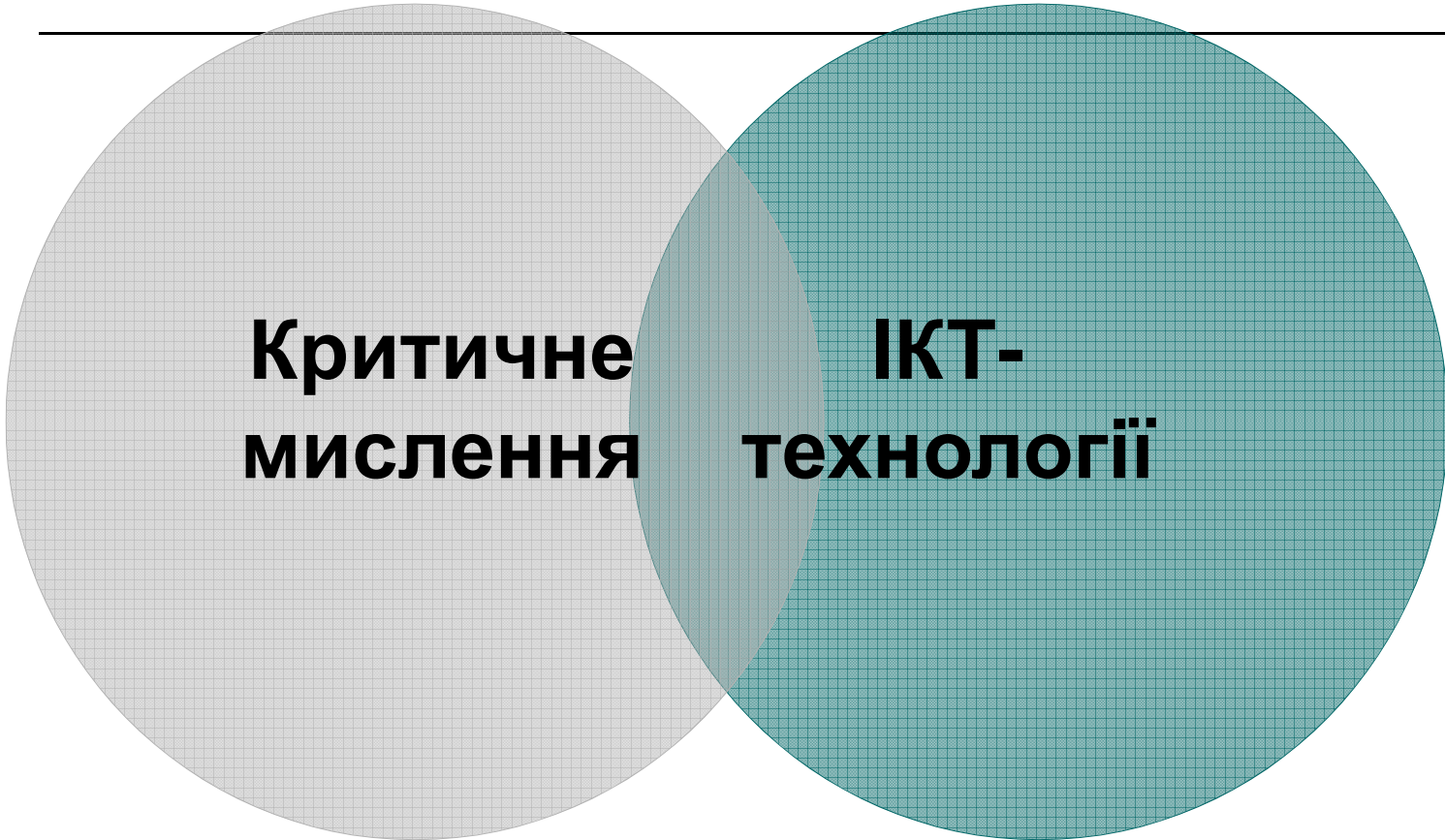

старшокласники
форма

Графвіз

Дж. Дьюї

«рефлекторне
мислення»

Що таке КМ?

-
- КМ - мислення **самостійне**.
 - Інформація – **відправна**, а не кінцева частина КМ.
 - КМ починається з **запитань** та з'ясування **проблем**, які потрібно вирішити
 - КМ спрямоване до переконливої **аргументації**.
 - КМ – мислення **соціальне**.

(за Девидом Клустером)

Що Ви приймаєте?

Що викликає у Вас запитання?

Сумніви?

Що допоможе оцінювати сайти?

(Індикатори, стратегії)

○ **Формальні індикатори**

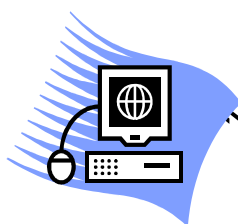
(авторство, датування, URL-адреса, генералізації, оціночні судження, грамотність)

○ **Мисленеві операції**

(КМ, причини, цілі, мотиви, порушення логіки, аргументації, факти)

○ **Техніки пропаганди («прихована реклама»)**

«Інші – погані», «гра на емоціях», повторення, «роби, як усі», «напівправда», «авторитетна думка»)

ПРОПАГАНДА

Формальні критерії (індикатори) оцінювання сайтів:

1. Надійність джерела та/чи автора веб-документу:

- надійність організації чи особи, яка розміщує\створила сайт);
- **авторитетність** організації з теми;
- рівень **кваліфікації** автора з цієї теми;

2. Забезпечення на сторінці „**зворотнього зв'язку**” з автором сайту

3. Основні ознаки надійності **URL-адреси** веб-сайту;

4. Наявність **дат** створення сайту, **дати** розміщення матеріалів та оновлення сайту.

5. Наявність в статті **слів узагальнюючого та оціночного** характеру.

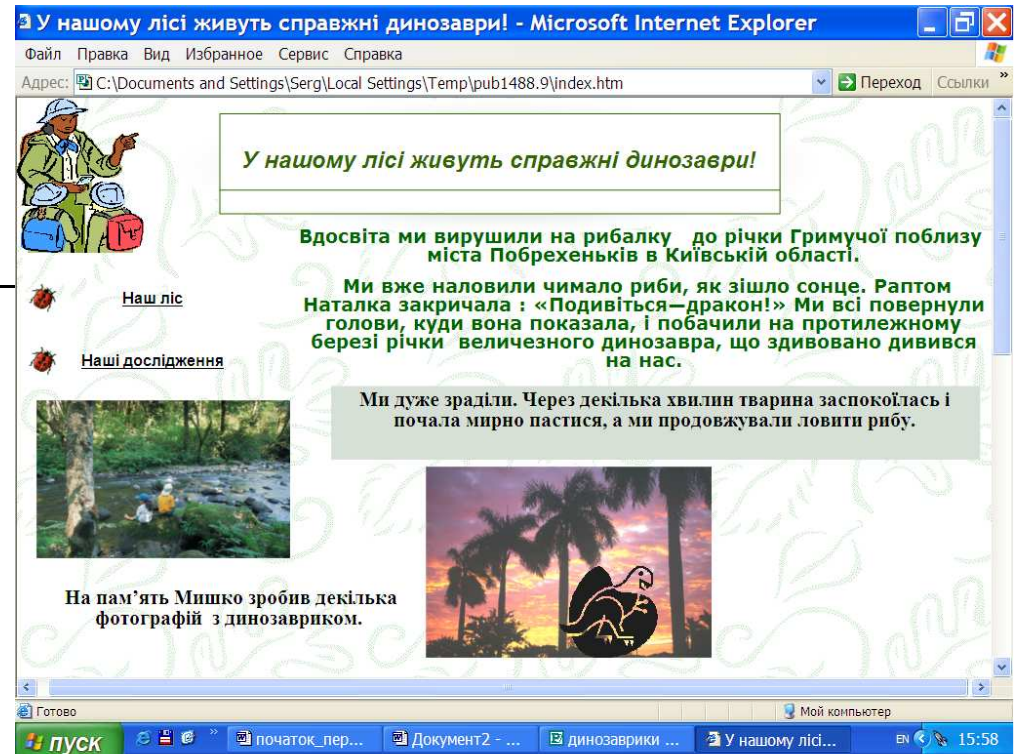
6 Наявність граматичних та орфографічних **помилоч** на сайті, явних помилок в інформації.

Вікові особливості

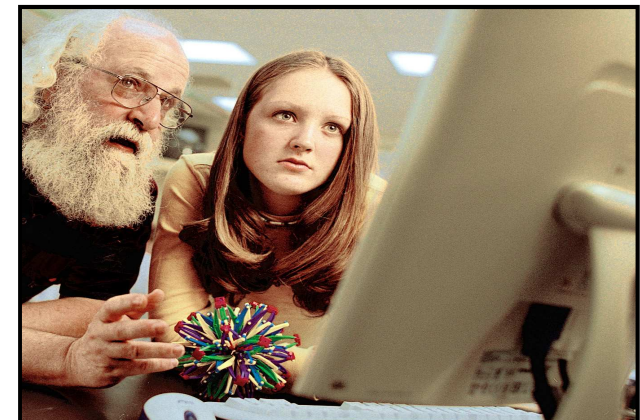
✓ Молодші школярі – перші дослідники Інтернету

✓ Молодші підлітки – викривачі таємниць Інтернету

✓ - Старшокласники - майбутні науковці, громадяни і батьки.

Навчання однолітків,
Навчання батьків

Рівні компетентності

- неусвідомлена некомпетентність
- усвідомлена некомпетентність
- усвідомлена компетентність
- неусвідомлена компетентність

Наскільки добре Ви знайомі з критичним оцінюванням ресурсів Інтернету?

Зовсім не знайомий оцінювати **Чув, але** **Вмію** **Знаю в загальних рисах** **Знаю точно,** **вмію** **Вмію** **формулювати**
знаю **користуватися** **в учнів**

В **учнів**

Впровадження:

- ❑ Розроблені методичні рекомендації щодо впровадження інтерактивних методик розвитку критичного мислення при роботі в Інтернеті в систему підвищення кваліфікації вчителів. Розроблено і підготовлено до друку навчальний посібник для проведення тренінгу для СППО.
- ❑ Проведена апробація окремих компонентів методики формування навичок критичного мислення при оцінюванні ресурсів Інтернету в загальноосвітніх навчальних закладах; проведено 3 пілотні тренінги (м. Сміла, м. Южноукраїнськ, м. Київ)
- ❑ Розроблені окремі компоненти методики для оцінювання рівня розвитку критичного мислення в учнів
- ❑ Видано 2 навчально-методичних посібники з для вчителів (окремий розділ)

Результати дослідження:

- ❑ Визначені дидактичні можливості щодо використання мультимедійних презентацій в навчальному процесі середньої школи для реалізації інтерактивних технологій навчання;
-
- ❑ Визначені дидактичні можливості соціальних сервісів Інтернету (вікі, блоги, флікр, соціальні закладки, геосервіси) для інтерактивного навчання в мережевих проектах.
 - ❑ Розроблені та апробовані методичні рекомендації щодо впровадження інтерактивних методик використання мультимедійних засобів навчання в систему підвищення кваліфікації вчителів.
 - ❑ Розроблені окремі компоненти методики підготовки вчителів-предметників до впровадження мультимедійних засобів навчання в навчальний процес загальноосвітньої середньої школи. Зокрема, розроблені і апробовані рекомендації щодо створення і особливостей дидактичного використання мультимедійних презентацій та формування навичок критичного оцінювання ресурсів Інтернету для вчителів, учнів початкової школи, середніх класів, старших класів загальноосвітньої школи.
 - ❑ Розроблені дистанційні курси: “Використання соціальних сервісів Веб2.0 в навчальному процесі (Частина1)», Курс для координаторів ТС проектів
 - ❑ Розроблені методичні рекомендації щодо впровадження інтерактивних методик використання соціальних сервісів Веб 2.0 в систему підвищення кваліфікації вчителів. За проектом “Рівний доступ до якісної освіти” розроблено навчальний модуль для СППО.
 - ❑ Розроблені методичні рекомендації щодо впровадження інтерактивних методик розвитку критичного мислення при роботі в Інтернеті в систему підвищення кваліфікації вчителів. За проектом “Рівний доступ до якісної освіти” розроблено навчальний модуль для СППО.

Впровадження

- Проведена апробація окремих компонентів методики формування навичок критичного мислення при оцінюванні ресурсів Інтернету та застосування мультимедійних систем як засобів інтерактивного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах;
- Надаються регулярні консультації керівникам Пілотних шкіл щодо форм і методів використання мультимедійних систем як засобів інтерактивного навчання в процесі викладання природничо-математичних і гуманітарних дисциплін у середній школі.
- Організований та проведений всеукраїнський телекомунікаційний проект «Від папірусу до Інтернету» з використанням засобів соціальних сервісів Інтернету;
- Розроблений телекомунікаційний проект «Шкільна соціальна реклама» з використанням соціальних сервісів Інтернету (Веб2.0) для проведення навчальної практики в школах.
- Проведений дистанційний курс «Використання соціальних сервісів Веб2.0 в навчальній проектній діяльності» (132 вчителів) , та дист. курс координаторів телекомунікаційного проекту (10 вчителів)
- Проведений тренінг для працівників ІІТЗН АПН України «Соціальні сервіси Інтернету для науковців» (10 співробітників)
- Проведено 3 тренінги «Розвиток критичного мислення учнів при використанні ресурсів Інтернету» (м. Сміла, м. Южноукраїнськ, м. Київ, всього 32 вчителя)
- Розроблений навчальні модулі для працівників системи післядипломної освіти «Стратегії формування критичного мислення учнів при оцінюванні ресурсів Інтернету» та « Використання соціальних сервісів Інтернету для телекомунікаційних навчальних проектів»

Участь у науково-практичних заходах (частина 1)

- 19-24.02.2007 – проведення Тренінгу для викладачів педуніверситету М. Луганськ, Педуніверситет,
- 9-11.02.2007, Проведення майстер-класу для викладачів з використання ІКТ при навчанні майбутніх педагогів, м. Тернопіль, Педуніверситет.
- 27.03.2007 - Семінар обласних координаторів ЦІППО, доповідь «Експертиза портфоліо навчальних проектів»
- січень - березень 2007, Організація і методична підтримка, консультування проведення регіональних майстер-класів з впровадження ІКТ на базі обласних інститутів підвищення кваліфікації (м. Сімферополь, м. Севастополь, м. Рівне, м. Херсон, м. Луганськ).
- 1.06-2.06.2007 - Проведення Семінару-тренінгу «Критичне оцінювання ресурсів Інтернету» для вчителів міста. м. Сміла, Черкаської обл., на базі Смілянського природничо-математичного ліцею.
- 1.02.2007- Виступ перед директорами шкіл «Телекомунікаційні проекти - як ефективно застосування ІКТ в освіті» , ЦІППО, м. Київ.
- 21.03. 2007. Виступ «Шкільні телекомунікаційні проекти в єдиному освітньому просторі», нарада ІЗН АПН України
- 21.03. 2007. Презентація і виступ «Навчальні мультимедійні презентації як засіб розвитку мислення учнів», нарада ІЗН АПН України
- 26-27.04.2007, Участь в Міжнародній конференції «Веб2.0: Соціальні сервіси для науки, освіти, бізнесу та мистецтва», м. Москва.
- 25.05.2007, Виступ на конференції за результатами телекомунікаційного проекту «Ми – за життя без наркотиків», м. Київ, ліцей «Універсум»
- 13-22.08. 2007 Проведення Літньої школи для вчителів з використання ІКТ в навчальному процесі, м. Львів.

Участь у науково-практичних заходах (частина 2)

- 14-15.06.2007. Підготовка і проведення всеукраїнської конференції «Національні та міжнародні ТС проекти та соціальні сервіси Інтернету» , 2 доповіді, організація навчальних майстерень з застосування соціальних сервісів Веб 2.0 (блоги, флікр, вікі-вікі).
- квітень-листопад 2007, Участь в виставці АПН в Будинку Вчителя.
- січень-травень 2007, Координація національного телекомунікаційного проекту «Від папірусу до Інтернету»
- 11-13.09.2007, проведення майстер-класу для викладачів педучилищ України , м. Кременчук, Полтавська обл.
- 17-24.09.2007, Навчання в міжнародному дистанційному курсі «Використання WEB 2.0 сервісів в навчальному процесі, Росія
- Лютий-травень 2008 – участь в виставці “Духовність: традиції і сучасність” (педмузей)
- 29.11.2007 – виступ на Вченій раді ІІЗН “Соціальні сервіси Веб2.0 як засіб інтерактивного навчання”
- 4.12.2008 –виступ на конференції “ІКТ при викладанні географії”, Інститут педагогіки, М. Київ
- 16-19.02.2008 – майстер клас для викладачів педвузів України , м Умань, педуніверситет
- 04.03.2008 - тренінг “Розвиток критичного мислення школярів”, м. Южноукраїнськ, Миколаївська обл.
- 26-28 березня – участь в виставці “Освіта-2008”, м. Київ, Палац дітей та юнацтва
- 19-26.03 2008 – тренінг для вчителів Дніпровського р-ну м. Києва
- квітень2008 – тренінг для співробітників ІІЗН
- 27.03.2008 – участь в науковій конференції “Google/Освіта 2.0” , м. Москва

Міжнародна діяльність

- **3-8.03.2007, участь у Міжнародному круглому столі з розробки змісту програми для навчання вчителів за програмою «Інтел. Навчання для майбутнього». Використання соціальних сервісів Веб 2.0, (Портланд, США)**
- **24-26.04.2007, участь у II Міжнародному гуманітарному форумі «Освіта та виховання майбутнього», проведення майстер-класу з використання ІКТ в навчальній проектній діяльності, Крим «Артек», Крим**
- **26-27.04.2007, Участь в Міжнародній конференції «Веб2.0: Соціальні сервіси для науки, освіти, бізнесу та мистецтва», м. Москва.**
- **21-26.07. 2007, доповідь, участь в роботі. Міжнародна конференція з використання телекомунікацій в освіті «Об'єднуючи культури, поважаємо відмінності» (, Каїр, Єгипет),**
- **20.09.2007, участь в Міжнародному семінарі «Інформаційно-комунікаційні технології(ІКТ) в громадянській освіті» за участю міжнародного експерта Кріса Уеллера (Велика Британія) , кампанія «Cambridge Education» у партнерстві з МОН України**
- **29.07-1.08.2007 , проведення майстер-класу для тренерів програми системи післядипломної освіти Азербайджану, м. Баку, Азербайджан.**
- **27.03.2008 – участь в науковій конференції “Google/Освіта 2.0” , м. Москва**

Список наукових праць 2007- 2008р.р.

Надруковано

- Вукіна Н.В., Дементієвська Н. П. , Сущенко І.М. Критичне мислення: як цьому навчати. Науково-методичний посібник/За наук.ред. О.І.Пометун – Харків. 2007.-190с. (Дементієвська Н.П., Розділ ІІІ. Розвиток навичок критичного мислення при оцінюванні ресурсів Інтернету, с. 88-135)
- Дементієвська Н.П , Морзе Н.В., Проектування, створення та використання навчальних мультимедійних презентацій як засобу розвитку мислення учнів, стаття в електронному фаховому виданні (№3)
- Вукіна Н.В., Дементієвська Н. П. Критичне мислення, Науково-методичний посібник, "Ранок", Харків, 2008 (с. 85- 128)

Подано до друку

- Редагування та видання другої редакції посібника для вчителів «Методичні рекомендації для тренерів з ІКТ»
- Редагування та видання компакт-диску «Інтел. Навчання для майбутнього» (4-е видання)
- Стаття „Ефективні стратегії пошуку в Інтернеті освітніх ресурсів та критичне їх оцінювання”
- Адаптація курсу «Комп’ютер в дидактиці», частина 1-4, Видавництво Католицького університету, Львів
- Модуль для системи післядипломної освіти “Стратегії розвитку критичного мислення при оцінюванні ресурсів Інтернету” (програма “Рівний доступ до якісної освіти”)

Ніна Дементієвська

**Інститут Інформаційних
технологій і засобів навчання
АПН України**

**Тел. (38 044) 453-90-47,
моб. 8-050-382-70-94**

nina_dementievska@yahoo.com